

PARTNERSKOLEPROJEKT 2009

Ängaskolan och Västervångskolan i Ystad

i samarbete med

Film i Skåne

PROJEKTRAPPORT

4/1 2010

1. Översiktlig presentation av partnerskolan + tidigare film och medieinsatser, kompetenshöjning + teknikinvesteringar

Efter diskussioner med Ystad kommun samt lärarutbildningen vid Malmö högskola föreslog Film i Skåne att Ängaskolan och Västervångskolan i Ystad skulle bli partnerskolor i Svenska Filminstitutets projekt. En referensgrupp av fem lärare på skolorna bildades.

På Ängaskolan (åk F-6) har film- och mediepedagogiskt arbete bedrivits i växlande omfattning sedan tidigare. Detta har i stor utsträckning skett utifrån olika temaarbeten och genom att det är en F-6-skola så har man haft möjlighet att integrera film/rörlig bildarbetet utan att vara styrd av de schemalägningsramar som försvårar arbetet för högstadielklasser. Bland annat har man integrerat film i temaarbeten kring Människan, Planeten Jorden samt Öden & Äventyr där religion och det historiska fenomenet korsriddare belysts med hjälp av film för att sedan bearbetas i en pedagogisk modell där tittande/läsande, analyserande/diskuterande och eget görande samverkat. Lärare på Ängaskolan har också tidigare arbetat med film på högstadiet som en del av språkinläring och framställningsförmåga.

Västervångskolan (åk 7-9) har under senare år arbetat fram vad man kallar en Filmprofil, men redan tidigare har man under flera år arbetat med film på många olika sätt och haft med film i undervisningen i hög utsträckning. Man har varit med i skolbioprojekt sedan början av 1990-talet och aktivt arbetat med för- och efterbehandling av filmer man sett inom ramen för temaarbeten. Huvudsakligen har det varit svenska- och so-lärarna som stått för det mest omfattande arbetet och man har till exempel arbetat med att skriva recensioner inom svenskundervisningen. Den nuvarande filmprofilen utgår också från dessa lärare.

Lärare från båda skolorna har även deltagit i den mediepedagogiska utbildning, "Medier och estetik i lärande och skolutveckling", som anordnades av lärarutbildningen vid Malmö högskola under höstterminen 2008. Redan innan projektåret hade lärare på Västervångskolan som gick den mediepedagogiska kursen redovisat en uppsats om det arbete man hade på skolan kring reklam och under hösten 2008 anordnades Ystads filmfestival, ett stort samarbete med skolor och kulturinstitutioner, där eleverna på ett filmrally gjorde egna filmer och deltog i en intensivkurs kring filmspråket.

2. Presentation av det arbete som gjorts

I det avtal som skrivit mellan Film i Skåne och partnerskolorna har några målsättningar med arbetet under 2009 preciserats:

- skolan ska genomföra minst ett biografbesök samt minst ett pedagogiskt mediearbete
- en representant från vardera Film i Skåne och partnerskolorna ska delta i projektkonferenserna

Detta har genomförts under året.

På Ängaskolan har man under året arbetat på flera olika sätt för att både lyfta fram det som är specifikt med filmmediet och om (och i så fall hur) man kan göra jämförelser med andra konst/kulturformer som litteratur och musik, bland annat i diskussioner av romanfilmatiseringar som *I taket lyser stjärnorna*. I det konkreta filmarbetet har man genomfört så kallade filmrallyn — där det gäller att skriva manus, filma och redigera på kort tid — vilket skapat insikter hos eleverna om bland annat manusets och klippningens betydelse för att kunna göra en bra film. Man har även diskuterat film i olika typer av temarelaterade arbeten, till exempel "Livskunskap" där frågor om vänskap, kärlek, sex, samlevnad, familjen och döden relaterats till den svenska filmen *Kid Svensk*.

På Västervångskolan har man under året arbetat med film utifrån flera olika ingångar: i en niondeklass gjorde en grupp elever ett fördjupningsarbetet om första världskriget med hjälp av film; som förberedelse för utträdet ur grundskolan och som en del i diskussionerna kring värdegrundfrågor och arbetslivets krav användes filmen *Erin Brockovich*; och även på Västervång läser man skönlitteratur och tittar på filmatiseringar för att kunna diskutera olika konstformers uttryckssätt i förhållande till gestaltningar av åldersrelevanta erfarenheter (*I taket lyser stjärnorna* användes också här).

Under året har även investeringar i teknik gjorts på skolan: videoprojektorer har installerats, cirka sextio bärbara datorer finns på skolan och ett par digitala videokameror har köpts in.

Ystads kommun har genom satsningen på Skapande skola-projektet "Lycka sökes!" även kunnat samverka med partnerskolorna för att förstärka det pedagogiska filmarbetet. Lärarna från referensgruppen inom projektet har därmed kunnat ges möjlighet att besöka Ystad Studios kreativa studio (numera kallad Ystad Studio Film Camp) för att göra filmer i en autentisk film/tv-studio, vilket varit mycket uppskattat.

3. Arbetets relation till skolans kunskapsmål

Nuvarande områdesrektor var i sin roll som rektor på Västervångskolan aktiv i att betona det viktiga i att ge bildspråket samma status som skriftspråket och därmed att aktivt relatera målsättningarna med filmarbetet till skolans mer generella kunskapsmål. Eleverna ska få utökad kunskap om området, men även verktyg för att göra sina egna medvetna val i utbudet. Eleverna ska också få möjlighet att uttrycka sig på den rörliga bildens sätt och filmen ska vara en naturlig del i alla ämnen. För att nå de generella kunskapsmålen anser man att det är viktigt att öppna upp alla sinnen och stimulera olika uttryckssätt.

4. Diskussion av utfallet av arbetet

Det stöd i form av möjligheter till praktiskt arbete, kompetenshöjning och en mer medveten satsning på film som partnerskoleprojektet bidragit till har på de två skolorna medfört ett positivt utfall på flera olika sätt: kompetenshöjningen har stärkt lärarnas förmåga att inte bara prata om film utan också att kunna hantera tekniken vid inspelning och redigering; möjligheterna att stödja arbetet med skolornas grundläggande målsättningar har visats sig bli bättre genom arbetet med film, inte minst via de många exempel på hur elever med svårigheter att tillgodogöra sig den "vanliga" undervisningen inspirerades och entusiasmerades av filmarbetet, i hel processen från manusskrivande till arbetet under inspelningen och den slutgiltiga utformningen i redigeringen; därmed utvecklas också ett kunskapsökande och en kunskapsproduktion som utvidgar skolarbetet som helhet.

5. Beskrivning av reflektioner från elever, lärare och skolledare

Arbetet med film och andra rörliga bildmedia är, för att resultera i hög pedagogisk kvalitet, i hög grad beroende av att relevanta tekniska resurser finns att tillgå. I samband med arbetet inom partnerskoleprojektet framkom tydligt att detta sällan är fallet inom regionens skolor, vilket på flera sätt bromsar arbetet: kameror och datorer som fungerar väl i det digitala arbetsflödet saknas på många håll, vilket även bidrar till att kompetensutvecklingen inom skolorna bromsas upp. Inom projektet har detta delvis kunnat motverkas av de resurser som ställts till förfogande, men det är också tydligt att en kontinuerlig och medveten satsning på denna del av ett film/rörlig bild-arbete är nödvändig för skolorna och kommunerna för att ett långsiktigt arbete ska kunna genomföras.

Den positiva reaktion som arbete med film skapar hos eleverna är en viktig motor i detta och möjligheterna att få göra film själv med sakkunnig och pedagogiskt kompetent handledning samt väl fungerande teknisk utrustning, som projektet bidragit till att kunna arbeta med, har varit ett tydligt resultat under året.

6. Sammanställning av utvärdering från skolorna och Film i Skåne

Arbetet med film är en viktig del i samtidens skola, vilket visar sig i utvärderingen från skolorna och bedömningen från Film i Skåne. Bredden i insatserna om man ser på vad som gjorts i hela landet har inneburit att man kunnat få inspiration till att tänka vidare kring vad man kan göra på den egna skolan respektive vad det regionala resurscentrat kan bidra med i det pedagogiska utvecklingsarbetet. För Film i Skåne är det inte minst viktigt eftersom satsningen på att erbjuda regionens skolor en autentisk inspelningsmiljö genom samarbetet med Sveriges Television kring rymdskeppet från serien *Vid Vintergatans slut* ger stora möjligheter att utveckla filmpedagogiken ytterligare.

Arbetet med ett sådant här projekt kan dock ge en lite väl positiv bild av vad som är den verklighet som möter filmintresserade lärare på många andra skolor. Skolledare som inte anser att film och andra rörliga bilder är något viktigt område för skolan att bry sig om, alla Måsten som finns för lärare och den arbetsinsats som måste göras för att få filmarbetet att fungera väl är också reaktioner som framkommit under projektet. Samt att film kan ses som bara en belöning för väl utfört "riktigt" skolarbete. Detta är reaktioner som funnits med under hela den tid som det funnits en medvetenhet om det nödvändiga i att i skolan arbeta med olika gestaltungs-, upplevelse- och kommunikationsformer — inte bara det skrivna och talade ordet. Icke desto mindre är det viktigt att reflektera över vad man kan göra så

att det som för de lärare som ingått i projektet framstår som självklart också ska ses på som nödvändigt i skolarbetet av många fler.

7. Kommentarer till projektet

Projektet har varit välkommet, både från skolornas sida och Film i Skåne, vars pedagogiska arbete funnits med som en central del från organisationens start. Insikter om vad som har gjorts och kan göras har formats genom de tillfällen till möten som de samlade konferenserna erbjudit, där bredden och djupet i det arbete med film som pågår runt om i landet har uppvisats. Intresset och engagemanget från SFI:s handläggare på området har också varit stimulerande.

Svårigheten inom projektet har varit att det rått en osäkerhet om vilken typ av arbete som SFI velat se dokumenterat. Är det nya arbeten, och med pengarna från projektet som insats, som varit mest intressant eller är det det "vanliga" arbetet med att i skolvärlden försöka använda sig av film/rörliga bilder som specifikt ämne OCH integrerat som en del i arbetsprocessen som helhet? Detta har också medfört att dokumentationen inte till alla delar gjorts så omfattande som den hade kunnat vara då man från skolornas sida inte varit säkra på vad man varit intresserad av från SFI:s sida.

8. Sammanfattning av dokumentationen

Från Ängaskolan har Linda Asp dokumenterat sitt pågående arbete med film i mellanstadiet, med reflektioner kring likheter och skillnader om man jämför med det arbete på högstadieskolor hon tidigare gjort.

Laila Ivarsson har dokumenterat arbetet på Västervångskolan, med specificerade rapporter om olika projekt inom skolan samt delar av de filmer som skapats på DVD.

9. Kontaktuppgifter

Tommy Lindholm
vik konsulent Film- och mediepedagogik
Film i Skåne
073-7071003
tommy@filmiskane.se

Laila Ivarsson
Västervångskolan, Ystad
0708-578701
laila.ivarsson@skola.ystad.se

Linda Asp
Ängaskolan, Ystad
0738 - 195233
linda.asp@skola.ystad.se

10. Författare

Tommy Lindholm
vik konsulent Film- och mediepedagogik
Film i Skåne